Список використаних джерел

1. История Дании. XX век. – Москва: Наука, 1998. – 379 с.
2. История Дании / [П. Хельге, П. Р. Карстен, Б. Герда та ін.]. – Москва: Весь мир, 2007. – 588 с.
3. Мік Вікінг Маленька книга хюґе. Як жити добре по-данськи / Мік Вікінг. – Харків: КСД, 2017. – 288 с.
4. Обухова О. И. Копенгаген. Жемчужина Скандинавии / О. И. Обухова. – Москва: Вече, 2012. – 320 с.
5. Ткач Е. История Копенгагена [Електронний ресурс] / Елена Ткач // Достопримечательности Скандинавии. – 2014. – Режим доступу: http://www.norsktour.com/tips/denmark/istorija-kopengagena/.
6. 50 знаменитых городов мира / В. М. Скляренко, О. Я. Исаенко, Т. В. Иовлева, Я. О. Батий. – Харьков: Фолио, 2004. – 528 с.

Аліна Фролова

ІНСТИТУТ ФАВОРИТИЗМУ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ ПРИ ФРАНЦУЗЬКОМУ ДВОРІ

Інститут фаворитизму цікавий сьогодні не лише історикам. Його вивчають політики і соціологи, які вбачають потребу відділити проблему від історичного контексту і подивитися на механізм його дії в сучасному суспільстві. Хоча історичний контекст не менш важливий і цікавий. Адже через фаворитизм можна подивитися на внутрішню політику любої держави, визначити і порівняти взаємодії різних груп (наприклад, при королівському дворі), які діяли через другу особу – фаворита. Звісно фаворитами королів були представники обох статей. Фаворити керували аристократичними родинами і більшими групами, організовували змови, схиляли правителів до дій по відношенню до певних осіб (піднесення близьких собі, надання власності і пільг, або, навпаки, позбавлення життя і волі, відбирання власності та посад), створювали клани, посиленні родинними і шлюбними зв’язками.

Варто детальніше подивитися на сутність явища фаворитизму. Насамперед, фаворитизм – це прояв людської природи, суб’єктності і вибірковості. У обраного з’являється можливість просувати свої ідеали, реалізувати власну мету, давати оцінку оточуючим, визначати їх статус. При цьому важливу роль відігравали якості особистості: воля, інтелект, інтуїція, здатність до різноманітної комунікації [4, с. 27]. Фаворитів виділяють особливі якості: фізична сила, краса, талант адміністратора чи військового, здатність до інтриги. Необов’язкова наявність усіх рис, проте всі фаворити однозначно вирізнялися величезною життєвою силою.

Фаворитами необов’язково ставали прийнявши раціональне рішення

зайняти таке місце. Хтось мав такий кар'єрний намір, а інший лише харизму, яка й робила, часто завдяки випадку, особу фаворитом. Фаворити входили в оточення лідера через їх включення в ту чи іншу сферу діяльності.

Фаворитизм процвітав в період абсолютних монархій. Взірцем абсолютизму була Франція і тому саме тут спостерігаємо розквіт фаворитизму, особливо процвітання інституту королівських фавориток. Офіційний титул «королівська фаворитка» дозволяв особі, яка його носила і була близькою радницею короля мати значний вплив на внутрішню і зовнішню політику Франції [5, с. 179].

Проте фаворитизм не завжди і не обов'язково пов'язаний з інтимними стосунками короля і фаворита. Насамперед, фаворит – це особа, яка користується прихильністю до себе короля і може на нього впливати. Функція фаворита – встановлення санкцій у соціальному полі, а його привілей як обраного – створення середовища, яким можна легко управляти [4, с. 27]. Поведінка фаворита має бути функціональна, адекватна ролі й середовищу. Наприклад, фаворитки французьких королів мали вплив на політику, а діяльність фаворитів імператриці Єлизавети Петрівни стосувалася дипломатії, військової сфери та економіки [1, с. 629–637].

У суспільстві фаворитів, як правило, сприймали негативно. Їх бачили успішними, але й згідливими, улесливими. *«Необидчивость – первая и капитальная добродетель каждого истого паразита и временщика»* [2, с. 259]. Мірою фаворитизму можна визначити соціальну якість суспільства. Коли перекіс фаворитизму ставав надмірним, зупинявся розвиток науки, культури, економіки і все разом не сприяло поступальному розвитку суспільства. Саме фаворит, що стоїть близько до лідера, розподіляє оточення на статусні позиції [4, с. 29]. Ознаками фаворитизму є:

– надання привілеїв, пільг, заступництва особам, які мають певні перевагиперед іншими за рахунок хорошого ставлення,родинних зв'язків (необов'язково), дружніхстосунків;
– загальна схильність надавати перевагу одній людині або групі над іншими;
– відсутність відповідних кваліфікаційних якостей, що потрібні для виконання тієї чи іншої роботи або зайняття посади;
– поширення як у державному, так і в приватному секторах [3, с. 104].

Таким чином, фаворитизм – це тип соціальних відносин, що формує соціальне поле любого суспільства. Він санкціонує відносини на всіх рівнях (держав, релігійних і світських інститутів, груп еліти та різноманітних менших груп). Механізми підтримки і відтворення фаворитизму включають: статус у сфері діяльності, вибір лідером фаворита за принципом відданості, утворення симбіозу «лідер-фаворит». Симбіоз складається на основі привілеїв, в обхід норм, законів і традицій [4, с. 29].

Король, як лідер визначав тип соціальних відносин при дворі та в державі. Проте відомо, що «короля робить свита», тобто важлива роль оточення і, передусім, фаворита, який пов'язує короля і його оточення. Проте, чим авторитарніший правитель, тим важливіші комунікативно-соціальні здібності фаворита і не мають значення його професійні якості. Фаворит стає провідником між правителем і населенням [4, с. 31–32].

З точки зору придворних і аристократії, фаворит є обранцем долі, випадковою людиною або маніпулятором, що цілеспрямовано досягає влади завдяки впливу на короля. Проте з ним завжди рахувалися як з реальною силою. У військово-політичній та економічній сфері, як правило, переважали фаворити чоловіки, а от у культурі та повсякденному житті двору – фаворитки жінки. Хоча бували й виключення. Важливо розуміти, що хоча фаворитизм як явище засуджувався усіма, все ж ніколи не бракувало охочих посісти місце фаворита правителя.

Список використаних джерел

1. Андреев А. Л. Подскипетром «веселойЕлисаветы»: к социологической характеристике и нтеллектуальной истории руського Просвещения. Вестник Российской академии наук / Андреев А. Л. // Научный и общественно-политический журнал. – Т. 84. – № 7. – 2014. – Июль. – С. 629–637.
2. Биркин К. Временщики и фаворитки XVI, XVII, XVIII ст.: в 2 кн. / Биркин К. – М., 1992. – Кн. 1. – 272 с.
3. Діденко І. Неопотизм, фаворитизм та кронізм як причини виникнення конфлікту інтересів / Діденко І. // Адміністративне право і процес. – 2017. – №8. – С. 103–106.
4. Парамонова С. П. К вопросу об исследовании феномена фаворитизма / Парамонова С. П. // Социумивласть. – 2017. – № 5(67). – С. 26–37.
5. Шоссинан-Ногаре Г. Повседневная жизнь жен и возлюбленных французьких королей / Шоссинан-Ногаре Г. – М.: Молодая гвардия, 2003. – 249 с.

Вячеслав Фуркало

АНАЛІТИЧНА ОБРОБКА ДАНИХ В СИСТЕМАХ ПІДТРИМКИ НАВЧАННЯ

Розвиток сучасної освіти в Україні характеризується широкомасштабним використанням комп'ютерної техніки, комп'ютерних комунікацій та інформаційних технологій у навчальному процесі, системи електронного навчання не є винятком. Так система Moodle надзвичайно популярна у сфері освіти. Цей факт забезпечує наявність велетенської